

Na području organizacije liturgijskog apostolata on je bio pokretač i pokrovitelj. Bio je inicijator i pokrovitelj Liturgijskog odbora (Hvar 1936), jednako i Središta liturgijskog apostolata (Opatija 1951), počasni član Interdijecesanskog liturgijskog odbora (Zagreb 1955).

Nije se bilo uvijek lako snaći u šumi raznolikih nastojanja liturgijskog pokreta. On je bio ideolog koji je uspoređivao različita strujanja i pokušavao naći ispravni put. Sudjelovao je na svim predratnim liturgijskim kongresima i poslije rata na liturgijskom sastanku u Splitu g. 1954. Na svim tim zborovima, osim na kongresu u Đakovu g. 1939. držao je predavanja.

U konkretnom izražaju religije nadbiskup Pušić je prije svega liturg. U njegovoj pastirskoj poslanici »Sv. Misa u životu vjernika« (štampana u Splitu g. 1940) nastojanje hijerarhije oko uzornog vršenja liturgije kod nas Hrvata doseglo je vrhunac.

Jednako kao časopis »ŽIVOT S CRKVOM« i »MOLITE BRĄČO« i naš list »SLUŽBA BOŽJA« započeo je izlaziti nastojanjem nadbiskupa Pušića.

Ovom prigodom mu za sve izražavamo zahvalnost.

Fra Jure RADIĆ

PROF. DR DRAGUTIN KNI EWALD (1889 — 1969)

Zasluzni pionir liturgijske znanosti i liturgijskog pokreta prof. dr DRAGUTIN KNI EWALD navršio je 23. srpnja ove godine 80 godina života.

Uvaženi je profesor taj dan dočekao tiho, povučen, daleko od svake svečanosti i parade.

Uvjereni smo da povučenaost profesora Kniewalda neće biti povrijeđena, ako se prigodom njegove osamdesetgodišnjice u našem časopisu kratko osvrnemo na njega i njegov rad.

Prof. Dragutin Kniewald je rođen 23. srpnja 1889. u Zagrebu. Nakon završenih gimnazijskih nauka odlazi u Rim, gdje je kao »germaničar« na Gregorijani postigao doktorate filozofije i teologije. Mladi teolog Kniewald već na studijama upoznaje tadašnje liturgijsko gibanje i oduševljava se liturgijskom obnovom.

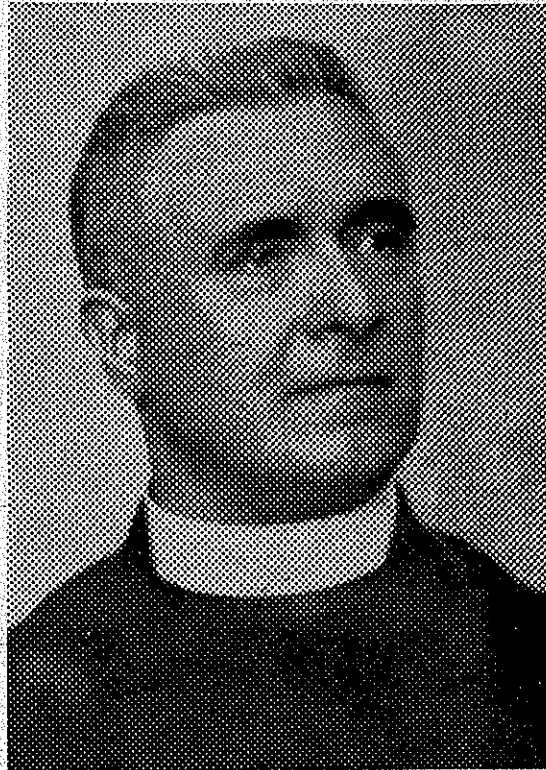
Kao svećenik senjsko-mo-druške biskupije službuje najprije kao profesor na bogosloviji u Senju, a zatim djeluje kao profesor liturgike i pastoralnog bogoslovlja na Bogoslovskom fakultetu Hrvatskog Sveučilišta u Zagrebu sve do svog umirovljenja, a i nakon što je umirovljen nastavio je predavati Liturgiku.

Nakon povratka u domovinu prof. Kniewald postaje aktivan radnik na polju liturgijske obnove, posvećujući se sav liturgijskoj znanosti i praktičnom radu.

Prof. Kniewaldu dugujemo vrlo mnogo za njegov znanstveni rad ne samo na području liturgike, već i za djela iz područja pastoralne teologije, povijesti, povijesti umjetnosti i specijalne problematike bogumila.

Nije nam svrha prikazati sav rad i djelovanje prof. Kniewalda (za to bi trebalo vrlo mnogo prostora — a to ne bi smjelo ostati zaboravljeno!) na području znanosti, znanstvene publicistike i aktuelne crkveno-pastoralne problematike. Ovi naši retci ne žele drugo, nego poštovanom profesoru iskazati zahvalnost za njegov plodonosan rad kroz niz decenija.

Da prof. Kniewald nije ništa drugo napisao, već da je samo izdao svoj »RIMSKI MISAL« (izašlo pet izdanja!) i hrvatskoj mladeži predao životopis pok. Ivana MERZA, ostalo bi njegovo ime zapisano velikim slovima u našem katoličkom životu!

Kniewaldov je »Rimski misal« skoro pola stoljeća bio vjeran pratilac desetaka tisuća vjernika, koji su — zahvaljujući prof. Kniewaldu — naučili »moliti misu«, aktivno sudjelovati u nekrvnoj Žrtvi Novoga Zavjeta. Ovi su odgojeni vjernici solidno pripravljeni za veliku liturgijsku obnovu prema odlukama II. Vatikanskog Sabora.

Kniewaldov je životopis Dra Ivana Merza — ovog našeg modernog sveca, radnika i patnika — bila doista »zlatna knjiga« hrvatske katoličke mladeži. Kniewald je svojim snažnim perom, svojom erudicijom i velikim poznavanjem duše Ivana Merza približio Merza tisućama mladih ljudi, koji su — zahvaljujući prof. Kniewaldu — u svom svakodnevnom životu pošli Ivanovim putem.

Rad i djelovanje prof. Kniewalda prelazi okvire i granice naše Hrvatske. Priznati liturgijski stručnjak i pisac izlazi izvan svoje domovine, pa je radi svog priznatog rada dobio i puno priznanje: imenovan je članom pripravne liturgijske komisije za II. Vatikanski Sabor. Rad i djelovanje prof. Kniewalda u ovoj pripravnoj komisiji je bilo zapaženo, pa je i nakon početka II. Vatikanskog Sabora svojom suradnjom pomagao prilikom izrade Saborskih odluka o liturgijskoj obnovi.

Objektivna će povijest katoličke Hrvatske utvrditi ulogu i pravo mjesto prof. Kniewalda u našem znanstvenom i javnom životu, ali već i mi — njegovi suvremenici — možemo bez pretjerivanja ustvrditi, da se suvremeni hrvatski katolički pokret, život Crkve i znanstveni rad katolika u Hrvatskoj u XX stoljeću ne može pravo ocijeniti, a da se ne istakne rad i djelovanje prof. Kniewalda.

Našem dragom suradniku i zaslužnom liturgičaru u ime uredništva, suradnika i prijatelja srdačne čestitke uz toplu molitvu Euharistijskom Spasitelju i Prvosvećeniku, da prof. Kniewalda još dugo uzdrži u životu i zdravlju.

Dr. Iv.

ZNAČAJAN SUDIONIK LITURGIJSKE OBNOVE

(uz 60-godišnjicu misništva o. Joze Tinodija)

U Hrvatskoj je liturgijska obnova zapravo započela prvim izdanjem Rimskog misala u prijevodu Dragutina Kniewalda 1921. Organiziranu djelatnost liturgijski pokret kod nas izražava izdavanjem liturgijskog časopisa »Život s Crkvom« (1934—1942), a osobito održavanjem nacionalnih liturgijskih kongresa (1936, 1938, 1939, 1940, itd.).